

Hodnocení: 4 body – ještě (mohlo by být kratší, mám drobné věcné výhrady, ale jinak pěkně shrnuto)

Vágnér David – 64094

Příprava 11.týden

BERRYMAN, E. (2005): Belief, apparitions, and rationality: The social scientific study of religion after Wittgenstein. *Human Studies*, 28: 15-39.

Alternativní název: Polymorfní podstata víry jako projev proměnlivých mezilidských interakcí

Berryman se v textu věnuje empirickému zkoumání náboženské víry, přičemž navazuje a dále rozpracovává pohled Wittgensteinův. Ten je charakteristický pohledem na víru jako na autonomní „jazykovou hru“, která je zkoumání sociálních věd nepřístupná. Berryman tento objektivistický pohled nahlíží jako příliš rigidní a navrhuje jeho etnometodologické rozšíření, čímž se snaží také dokázat možnost empirického zkoumání víry. Berryman tak tvrdí, že víru je třeba zkoumat z toho pohledu, jak se věřící i nevěřící podílejí na vytváření laické epistemologie víry, což dle něj indikuje její polymorfní a sociální podstatu. Ta je zřejmá dle autora v tom, jak se aktéři aktivně účastní na vymezování víry v rámci různých interakčních kontextů, které jim také slouží k dosahování vlastních cílů. Tento přístup Berryman užívá na příkladu zkoumání mystických zážitků Susan, ke kterému užil

různých písemných a obrazových materiálů a rozhovorů. Analýzou materiálů autor ukazuje široké spektrum laických postojů k víře, zakořeněných v určitých kontextech a interakcích. Tyto postoje věřících i nevěřících se různily od postojů založených na očitém svědectví a racionálních důkazech až po názory o nesdělitelnosti pocitů víry, jindy byl do debaty zapojen prvek nesouměřitelnosti víry a vědních disciplín. Víra tak dle autora není hlubokou, nepřístupnou strukturou, ale spíše je výrazem různorodosti a flexibility interakčních aktivit, které tak tvoří klíčový přístupový bod ke zkoumání náboženské víry.